

Endelig er der en enkelt Bestemmelse, som jeg ikke er fuldstændig klar over. I § 2 i Lovforslaget om det midlertidige Løntillæg staar der: „Dette Løntillæg tilstaas dog kun, naar Lønningen ikke allerede paa Grund af Dyrtidsforhold er forhøjet efter den 1. August 1915.“ Meningen maa vel være, at Lønningerne skal være forhøjede med mindst de 25 pCt. siden den Tid, thi det vilde dog være uretfærdigt, at de, der har faaet deres Løn forhøjet — men ikke med saa høj Procent —, skal have mindre end de, der ikke efter den nævnte Tid har faaet Lønforhøjelse. De førstnævnte maa vel have Forskellen mellem det, hvormed deres Løn er blevet forhøjet, og de 25 pCt., saaledes at de virkelig faar lige saa meget som de andre.

Med disse Udtalelser skal jeg anbefale Lovforslagene til meget hurtig Fremme, idet vi fra vor Side, som sagt, heller ikke ønsker Udvalg nedsat.

Dahl: I de sidste Aar har det vist sig, at Statsembederne, baade de smaa og de større, ikke indeholder nogen videre Tillokkelse for Borgerne. Det har set ud, som om man ikke havde videre Lyst til at søge disse Embeder, og i mange Tilfælde har det været forbundet med Vanskeligheder at faa Pladserne besat, i hvert Fald faa dem besat med de bedst egnede Kræfter. Dette er naturligvis et uheldigt Forhold. Det skulde helst være saaledes, at Statsembederne var af en saadan Art, at de drog de bedste Kræfter i Befolkningen til sig. Endnu uheldigere er det, naar, hvad vi ogsaa gentagne Gange har set i de senere Aar, Folk, der er kommet ind i Statsembeder, igen forlader disse, skønt de havde vist særlig Dygtighed og særlige Evner til at beklæde dem. Noget saadant vil naturligvis altid finde Sted; der vil altid være nogle, som gaar fra Statstjenesten over i det private Erhverv. Men naar Antallet bliver saa stort, som det har været i de sidste Aar, begynder det at blive foruroligende.

Spørger man nu om, hvori dette ligger, saa er der flere Grunde dertil. Den første og maaske væsentligste er den ringe Løn, der bydes i mange Statsembeder. I disse Dage ser man i „Statstidende“ opslaaet de saakaldte Vinterlærer- og Vinterlærerindeembeder. Lønnen er 450 Kr. for Lærere og 350 Kr. for Lærerindeembedernes Vedkommende, og saa fradrages der 50 Kr. for Bolig og Brændsel. Naar man ser paa de Lønninger, der bydes Lærerinderne i Folkeskolen paa Landet og Andenlærerne paa Landet, viser det sig, at de er ganske

uforsvarlige overfor Mennesker, der har anvendt betydelige Summer, ja mange Gange har maattet sætte sig i Gæld for at faa deres Eksamen og har anvendt flere Aar af deres Ungdom for at forberede sig til deres Gerning. Jeg kender Lærerindeembeder paa Landet, hvor man lønner en eksamineret Lærerinde med 700 Kr. om Aaret, og en Forskolelærerinde faar endnu mindre i Løn. Hele den store Klasse af Tjenestemænd, som kommer ind under Etatslønningslovens første Lønningsklasse, har paa laveste Løn ikke en Gang 100 Kr. om Maaneden i ordinær Løn. Disse Folk er Familieforsørgere, har baade Kone og Børn at sørge for, og det er givet, at det selv under de Forhold, der herskede før Krigens Udbrud og Pengenes Dalen i Værdi, var omtrent umuligt for disse Mennesker at leve af den Løn. Lønningen for saadan en Klasse som Landpostbudene viser sig ogsaa at være ganske utilstrækkelig; der er nogle af dem, der lønnes med meget mindre end 100 Kr. om Maaneden. Hertil kommer saa det Forhold, at Anciennetetstillægene falder meget langsomt, saaledes at en Mand kommer højt op i Aarene, før han oppebærer Stillings Slutløn, og endvidere de daarlige Avancementsforhold, der gør, at af de Statstjenestemænd, som er i Bundklassen, maa den største Del, selv om de har Dygtighed til at beklæde højere Embeder, vedblivende staa i Bundklassen, altsaa paa det laveste Lønningstrin.

Alle disse Forhold har haft den sørgelige Virkning, at Statstjenesten ikke virker saa lokkende paa Borgerne, som den efter min Mening helst skulde gøre, for at disse betydningsfulde Embeder kunde blive beklædt af de dygtigst mulige Mennesker. Derfor har ogsaa Spørgsmaalet om en Lønreform i flere Aar været brændende. Allerede før Krigens udbrød, talte man højt om, at det var nødvendigt at faa en gennemgribende Lønreform, men paa Grund af de mange forskellige Opgaver, som Krigen førte med sig, paa Grund af de usikre Pengeforhold og ikke mindst paa Grund af en meget anerkendelsesværdig Resignation fra selve Tjenestemændenes Side, blev Spørgsmalets Afgørelse udsat i de første Aar af Krigens. Først i 1917 rykkede vi et betydeligt Skridt frem imod en tidssvarende Lønreform ved Nedsættelse af Lønningskommissionen af 1917. Jeg havde haabet, at vi kunde være blevet sparet for at beskæftige os med Løntillæg til Tjenestemænd, før denne Lønningskommission havde afgivet sin Betænkning, men jeg erkender, at Forholdene har udviklet sig saaledes, at det